

Kállai Nagy Krisztina

GYERMEKKÖNYV-ILLUSZTRÁTOR

Szegedi Katalin

Képek balról jobbra:
Növekedésmérő, Matáv tűzfalterv
a Tűzoltó utcai Gyemekklinikánál,
Mackóház

Mi mind olyan nagyon komolyak vagyunk! Meglett férfiak, érett nők. Művészek! Akik ugyan sorra kapjuk a gyermekeknek szánt megbízásokat, csak éppen azt felejtjük el, milyen is valójában az az emberke, akinek mindezt szánjuk.

Akkor hát, most kérek mindenkit, egy kicsit üljön le, dőljön hátra, és feledkezzen meg mindenféle rettentő komoly dolgáról. Képzeljük el, hogy ismét gyerekek vagyunk, és engedjük, hogy hassanak ránk az itt bemutatott képek. Emlékezzünk csak arra, hogy mennyire örültünk régen a könyvekben felfedezett rajzoknak, hogyan szárnyalt tovább a fantáziánk, melyet egy-egy kedves kép indított útjára. Beláthatjuk tehát, mekkora felelősség gyermekeknek szánt könyvekbe illusztrációkat készíteni. Nem óhajtok itt most bele-menni abba a már unos-

untalan fejtegetett kérdésbe, hogy mennyi harsány, izléstelen és dilettánsok által rajzolt kiadvány hemzseg a piacon, mert alapvetően optimista ember lévén a pozitívumokra szeretném irányítani a figyelmet. Nevezetesen néhány ilyen ritka kivétel egyikére, *Kállai Nagy Krisztina* illusztrációs munkásságára.

Amint arra Maczó Péter a „Grafika a Grafikában” legutóbbi írásában utalt, hármunk – Szalma Edit, Kállai Nagy Krisztina és jómagam, azaz véd- és dacsözetségünk, az „Óperencián Túliai Társasága” elnevezésű gittegyelet tagjai – közül már csak Krisztina bemutatása maradt végül. Végül, de nem utolsósorban. Sőt, meglehet, hogy legelsőként illett volna őt bemutatnunk. Ha a gyermekkönyvek olvasóinak életkorát tekintjük, minden bizonnyal Kriszta az, aki elsőként szólítja meg az olvasókat, még hozzá a legeslegkisebbeket. Mert ő azon kevés grafi-

kus közé tartozik, aki a kicsiknek alkot, és nem felejtette el, hogy milyen is volt gyermeknek lenni. De ne vágjunk rögtön a dolgok közéjébe...

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy halk szavú, melegbarna szemű lány. Miután felcseperedett, a Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola könyvműves szakára járt, ott szembesült élete első illusztrációs feladatával: Arany János balladáihoz kellett (volna) illusztrációt készíteni.

Bevallom, a mai Nagy Krisztát elég nehezen tudom elképzelni, amint mondjuk a tragikus sorsú Ágnes asszonyt festi, aki „fehér leplét, véres leplét

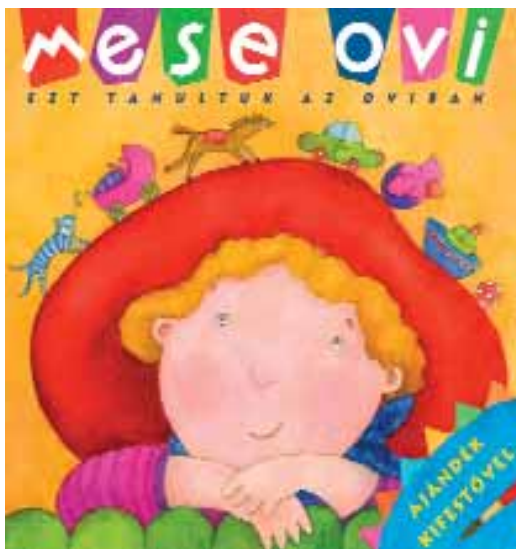
a patakban mossa, mossa”... Szerencsére, a tanára is hamarosan megérezte, hogy nem ez lesz számára az üdvözítő út. Kriszta ugyanis a „szép” kép margójára, csak úgy unalomból, elkezdett firkálgatni, és egy egérke volt ott a margón születőben.

Emez egérke jelentette aztán a mérföldkövet a szárnyait próbálgató leendő illusztrátor számára. Olyannyira, hogy végül is egy egész, teljes mértékben a Kriszta által készített, bibliofil könyv született egérkénk kalandjaiból. És mondhatni innen datálható alkotója számára az elhatározás, hogy ő bizony gyermekkönyv-illusztrátor lesz.

Ezüstsín fonál verseskönyv, illusztrációk

Mackóház és Mese ovi, CD borítók

*Ezüstsztín fonál verseskönyv
illusztrációk*

A „kisképzőből” aztán majdnem egyenes út vezetett az Iparművészeti Főiskolára, előtte azonban a Pannónia Filmstúdióban dolgozott két évig, ahol egy animátorképző tanfolyamon is részt vett.

Aztán hamarosan felvették a főiskolára, ahol kiváló tanárok (Kiss István, Virágvölgyi Péter, Molnár Gyula és Orosz István) vezetésével sajátíthatta el a mesterséget.

Azt gondolom azonban, a gyermekkönyv-illusztráláshoz nem elegendő a tárgyi tudás. Igen, egy illusztrátor mindezekelőtt természetesen tudjon kiválóan rajzolni! Elengedhetetlen persze a stílusok pontos ismerete, a szabályok megfelelő

alkalmazása, de valamiféle jó értelemben vett gyermeki érzélemvilág híján csak száraz fűrészpör lesz mindaz, amit papírra vetünk.

Kriszta, szerencsés módon, meg tudott feledkezni a főiskolán belénk idomított stúdiómok merev szabályairól. Addig faragta a felesleget a rajzairól, míg végül kialakította a maga senkivel össze nem téveszthető, letisztult rajzi világát.

Figuráit áthatja egyfajta meleg, gömbölyű, hajlékony kedvesség, képein egy töről fakad a melák medve és a bájosan bumfordi királykisasszony. Szemmel láthatóan rokonok itt az egyébként mégoly nehezen egymáshoz rendelhető dolgok,

*Történetek a pirosóviból,
illusztrációk*

mint mondjuk a tehén és a tévé, a traktor meg a királyfi, a halacska és a kacskabajszú költő, vagy éppenséggel a helikopter meg a gonosz boszorka. Aki persze cseppet sem tűnik gonosznak, sokkal inkább vicces, sőt, még a rettentő oroszlán és a félelmetes krokodil szája is mosolyra húzódik.

És persze bennünket is mosolygásra készítet.

Minden grafikusnak van valami erőssége, úgy is mondhatnám, mindenki jeleskedik valamiben. Kállai Nagy Krisztina például az állatábrázolásban. Engem mindig lenyűgöz, ahogyan biztos kézzel veti papírra az állatokat, és az eredmény minden esetben annak karakteres megfogalmazása lesz. Még hozzá egyszerűsítve, stilizálva, de megőrizve az állat jellegzetességeit, ugyanakkor valamiféle „nagykrisztás” bájjal felruházva.

A másik dolog pedig, ami azonnal szembeötlik, az a színek használatának végtelen tárháza. Bátran használja az erős, markáns színeket, tüzes pirosak és sárgák, tiszta türkizek és ultramarinkékek feleselnek a vidám fűzöld és mélysmaragd árnyalatokkal. Hát igen, kérem szépen, aki gyerekeknek fest, az bizony ne fukarkodjon a színekkel! S hogy ne legyen unalmas a festett felület se, nyomtatott munkáiban újabban az olajfestmények rusztikus ecsetkezelése jelenik meg. Csodálkozva kérdeztem is az alkotótól, hogy elhagyva a jó öreg, színes tusokat, ugyan bizony csak nem olajfestésre adta a fejét? Persze kiderült, hogy csupán én nem vagyok jártas a számítógép adta lehetőségekben. Az újabban született illusztrációi hagyományos akvarelltechnikával

Történetek a pirosóviból, illusztrációk

Ezüstsín fonál verseskönyv, borító és illusztrációk

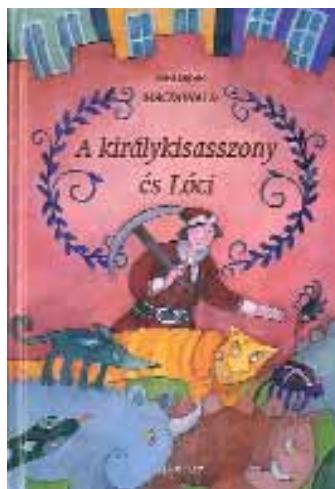
A Mildibé csecsemőtápszer plakát és csomagolása, Téli meséhez

készülnek ugyan, utólag azonban különféle olajfestményt idéző effektekkel, digitális úton tette érdekesebbé a felületeket. Mindez az eredeti természetesen nem látható, kizárólag nyomtatásban, az immár kész könyv illusztrációin élvezhető. Szép példa erre Miklya Zsolt Történetek a Pirosoviból című mesekönyve. Korábban azt mondtam, ebben a világban minden olyan bájos. Igen, bájos, de még a „túl szép” határán innen. Mert bizony sokan, akik gyerekeknek rajzolnak, beleesnek abba a hibába, hogy elkezdnek gügyögni, és igen, igen, mondjuk csak ki: édes, giccses szirupot festeni! Nagyon keskeny ez a határmezsgye, és a vékony pengeélen merészkedve bizony könnyedén át lehet billenni a másik oldalra. Kállai Nagy Krisztinának azonban sikerül megmaradni az inenső oldalon, ahol a szép még pusztán szép. Vajon hogyan tudja távol tartani magát a Rettentő Rózsaszínű Rémtől?

Véleményem szerint úgy, hogy mindent kissé időzjelbe tesz, semmit nem vesz túlságosan komolyan. Pontosan tudja, hogy milyen nagyra értékelik a gyerekek a humort, ezért rajzaiba igyekszik mindenhol némi derűt, esetlen – és, hogy saját szavaival éljek – „lüke” báját csepegtetni. Oda is, ahol talán másnak eszébe se jutna. És, hogy mennyire tudja a dolgát, arra éppen a gyerekek adják meg a választ. Nem is kell messzire mennem, elég, ha csak Peti, a kisfiam könyves-polcán nézek körül. Amikor hármunk közül valamelyikünknek megjelenik egy könyve, első dolgunk megaján-

dékozni a többieket egy példánnyal. Köteles példánynak hívjuk magunk közt. Ily módon már szép kis gyűjteményem van a Szalma Edit és Kállai Nagy Krisztina által rajzolt könyvekből. Illetve, csak lenne. Mert Kriszta könyvei rejtélyes módon valahogy mindig eltűnedeznek a polcomról. És hogy, hogy nem, mindig Peti könyvei között bukkanok rájuk. Csöndes kis harcunkat vívjuk így napról napra: én mindig visszaszerzem, Peti pedig újfent elcseni őket. Bár már hétéves is elmúlt, mégsem „átall” a legkisebb babáknak szánt mackós könyvvel ágyba bújni.

Mert bizony, ezek a könyvek olyan szerethetők! A könyvek mellett Krisztina újságokba is rajzol, a Dörmögő Dömötör jó pár évig közölte a munkáit. De megkockáztatom, az igazi ismertséget a Nők Lapja meserovatának illusztrálása hozta meg a számára. Olykor kilép a papír síkjából. A Tűzoltó utcai Gyermekklinika tűzfalán a hatszáz négyzetméteres felületre felnagyított rajza a beteg gyerekeket örvendezteti meg. És örülnék csak mi is, mi felnőttek, hogy akad köztünk valaki, aki képes a legkisebbeknek szánt rajzokat művészi magaslatokba emelni.

Könyvborítók

Kis Herceg és a piszkos bolygó

